

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXVI. De Venerabilis monasterij S. Petri in cœlo Aureo Papiæ
reformatione facta per Canonicos Regulares Congregationis Lateranensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

VII.

Porro vt solēt cunctæ res mortalium progreſſibus temporum labi & ruere, cenobium adeo præcipuum, & locuples, & tot ſanctorum hominum plantarium, paulatim conciderat, & ad ruinam omnimodam deuenerat, monachis ibi deficientibus, & bonis omnibus vel occupatis à laicis, vel clericis ſecularibus commendatis: in quo quidem per multos annos vſque ad annum 1502. perſerauit, quo tempore illud in commendâ tenebat D. Hermodorus Melchioris clericus Spoletanus, qui ad preces vniuerſitatis ciuium Spoleti commendam in manibus Alexandri VI. ad fauorem noſtræ cōgregationis liberè reſignauit. Pontifex verò prædictis ciuibus ſupplicantibus monaſterium cum omnibus illius bonis, iuribus, iurisdictionibus, & pertinentijs, extincto in eo inſtituto, & ordine S. Benedicti, & inſtituto inibi ordine canonicorum regularium S. Auguſtini, noſtræ congregationi Lateranenſi vniuit, ſimul cum collationibus omnium, & ſingularum Eccleſiarum, & beneficiorum, cum cura, & ſine cura regularium, & ſecularium, ad collationem, prouiſionem præſentationem, ſeu quamcunq; aliam diſpoſitionē Abbatis dicti monaſterij pro tempore exiſtentis quomodolibet ſpectantium, datis literis Apoſtolicis apud S. Petrum 3. nonas Septembr. anni 1502. Pontificatus autem ſui anno 11. quarum vigore Procurator Generalis noſtræ congregationis Spoletum cum aliquot canonicis præfectus, illius corporalem poſſeſſionē eſt aſſecutus. Cum autem conuentus canonicorum aliquot annis in eodem monaſterio manſiſſet, quod in monte à Ciuitate fatis remoto poſitum eſt, rogantibus ciuibus ad aliud monaſterium intra Ciuitatem S. Anſani, vel S. Iſaaci nuncupatum, quod eſt membrum prædicti monaſterij S. Iuliani, vt ex priuilegio proximè recitato liquet, ipſe canonicorum conuentus fuit translatus, & Abbas in eo conſtitutus, qui dicitur Abbas S. Anſani: cuius regimini præter nonnullas Parochiales, quæ per dicti monaſterij canonicos reguntur, ſubſunt etiam duo præcipua collegia canonicorum noſtræ congregationis S. Matthæi, & S. Mariz de Stella. Manente nihilominus Abbate S. Iuliani cum Parocho, nam Eccleſia S. Iuliani eſt etiam Parochialis.

In Eccleſia vero S. Anſani conduntur reliquæ S. Iſaaci monaſterij S. Iuliani primi fundatoris, cuius vitam B. Gregorius lib. 3. Dialogorum cap. 14. deſcribit, à quo prædicta Eccleſia S. Anſani dicitur etiam Eccleſia ſiue monaſterium S. Iſaaci, vt ex præfato Urbani

III. priuilegio apparet.

CAPVT TRIGESIMVM SEXTVM.

De Venerabili monaſterij S. Petri in Cælo aureo Papiæ reformatione facta per Canonicos regulares Congregationis Lateranenſis.

Voſiam de Venerabili, ſignificis monaſterij D. Petri in Cælo aureo Ciuitatis Papiæ fundacione, dignitate, priuilegijs, nec nō de regularibus, qui illud à prima inſtitutione vſque annum milleſimum, &

& quingentimum noſtræ ſalutis tenuerunt, in calce primi libri ſufficienter diſtinctum fuit, nunc quod præſentis inſtituti ac loci ratio poſtulat, et proſequenda, quæ ad dicti monaſterij reformationem factam per canonicos noſtre Lateranenſis congregationis ſpectare videbuntur. Nam eſt de anno 1465 vltimo prædicti monaſterij Abbate canonico regulari Stephano de Iudicibus nuncupato decedente, Paulus II. cuiſdam Cardinalis Iacobo tit. S. Cryſogoni monaſterium commendaſſet, contra quàm Sanctiſſ. Pontifex ſperauerat, diſciplina canonica paulatim relaxata, numeroque canonicorum imminuto, & cultu diuino propemodum neglecto, monaſterium ad tantam relaxationem deuenerat, vt cum tempore Alexandri VI. Raphaël Riarius Cardinalis illud ſimiliter in commendam accepſſet, canonicorum ibi tunc degentium mores, & vitam perſuſus, de illo reformando, cultuque diuino in eodem reſtituendo ſtatim cogitaret. Qui vt cogitatum ad effectum perduceret, ad canonicos regulares cōgregationis Lateranenſis, de quorum vite integritate plurimum conſidebat, quorum primi reformatores à prædicto monaſterio originem traxerant, vt eorum introductione monaſterium reformaretur, mentis aciem, & animum direxit, quibus anno 1496. in Generali Capitulo congregatis ſequentes literas, ex illarum originali, quod adhuc in Archiuo noſtro Romano ſeruat, exſcriptas in hunc modum direxit: *Religioſi viri, amici noſtri præcipui ſalutem. Pater noster, qui deſiderat, vt congregatio veſtra, ſicut filij vniuerſa aliarum, multiplicet, & conuentus alia loca ad regularem obſeruantiam reducantur. nos pro hi, que cura noſtra ſunt*

noſtra, non minus ſtudere perquirimus. habemus inſtituta monaſterij S. Petri in Cælo aureo inſtituta. Ordini conuentuali S. Auguſtini, & cupimus, ut obſeruantia regula veſtra obſeruantia reduci debeat, & prædicto horamur, vltimè vna cum alijs locis, quibus obſeruantia aggregata, ſtati in eodem monaſterio celebrari cōſtituta, & vbi corpus obſeruantie, & ſanctitatis diuini cultus augeri, & perpetuo maneat. Nos enim ad tam ſanctam, & laudabilem opus nihil omitemus, vnde id præcipue, modo vos pariter noſtram concurrere ſollicitudine. Expreſſimus itaque aliquem à vobis ad hanc inſtitutionem, vt vultamus, & augmentum cōgregationis, & opus meritum adimplet, & vobis ſalutem. 7 die die 6. Aprilis 1496.

Quibus literis acceptis Generale Capitulum Lateranenſis reſpondit, quod reuerendiſſ. Dominus Cardinalis de gratia agimus pro oblatione qua præſentibus, & quod ad Dominationem ſtam reuerendiſſ. aliquos noſtris mittimus, qui negotium diſcretè perſequent, & componant. Miſi deinde Romam cum Procuratorio, cuiſdam Cardinalis maturo ſæpius habito, & ſeruo, ipſique ad opus tam laudabile, ob reuerentiam præſertim ſacrarum reliquiarum Beatissimi Petri Auguſtini diſpoſitis, ac paratis, decernit, ſignificationem pro dicta reformatione fieri oportet, & conditionibus inter ipſas partem, Pontifici porrigere, quam ipſemet portulcaſt, & ſignificam à Papa obtinuit, & ſignificam ſibi domeſtico quantumcuiſque executum mandatum commiſit: quam nihilominus conuentionem malitia illorum temporum, & occurrentia diſcrimina per aliquod temporis ſpatium conuenerunt, dum præſatus Cardinalis ab Urbem primo Papiam, deinde in Gallias profectus, nec prius ad urbem reuertitur, quàm Alexander VI. ex hac luce commigret. poſt cuiſdam obitu illo Romam reſtreſocum Iuliano de Monte, qui præter in partibus Galliarum Alexander VI. temporibus degebat, quem non multo poſt Cardinales Pontificem elegerunt, canonicos Lateranenſes prædicti Cardinalis voluntate perſeuerantem de præfato S. Petri monaſterio per illos reformando perfectam habentes, accedente quoque conſenſu veterum canonicorum meliorem monaſterij. per publicum inſtrumentum anno 1500 ad id ſpecialiter præſtitum, ad executionem Bullarum proceſſerunt, quæ datæ ſunt apud S. Petrum 6. Calend. Decemb. anno 1500. Pontificatus Julij II. anno primo, in quibus diſcretè applicacionis per Alexandrum VI. 4. illius Pontificatus ſui anno. 5. ſignatæ, mentio habetur.

Quibus nihilominus dicto anno 1503. vt præmittitur expeditis, non ſolum illarum reuocatio ſex circiter annis fuit retardata: verum etiam annus dicti Cardinalis, qui Fratrum Ere-

am de Venerabilibus, dicitur
monasterij D. Petri in
aureo Civitatis Papiae
atione, dignitate, priuile-
gii, nec non de regularibus,
quod ad prima iustitiae
annum millefimum, &
tre salutis tenentur, in-
ter alia fuit, nunc
ac loci ratio postulat, et
dicitur monasterij reforma-
tionis nostrae Lateranen-
sium videbimus. Nam cum
ad dicitur monasterij Abba-
ephaniano de Indicibus
II. cuidam Cardinali
monasterium communi-
catis. Pontifex sperare
paulatim relaxata, nunc
continuo, & cultu divino
monasterium ad tunc
at, cum tempore Alex-
andri Cardinalis illud
accepisset, canonicorum
ores, & vitam peraratis, de
aque diuino in eodem te-
ret. Qui vt cogitabat ad
canonicos regulares co-
sis, de quorum vita in-
debat, quorum primi
monasterio originem tra-
ductione monasterium
dicem, & animam dicitur
Generali Capitulo congre-
ex illarum originali, quod
viro Romano secretarius, ex
direxit: illi quoque non
ationis generis ad regulam
de Observantia Lateranen-
sis, Raphaelis S. Georgij Dia-
papa Cameracensis, huius
aliterum. Postquam, per dicitur
sic ut filij suae ad tunc
alia loca ad regularem obser-
pro hinc, quae cura nostra fuit

monasterij, non minus studiose perquirimus. Dabimus sub
nostra commenda monasterij S. Petri in Carlo aureo Pa-
piensi. Ordinem Conuentualium S. Augustini, & cupimus
sub laudabili regula vestra obseruantia reduci debere.
& prout de vobis hortamur, veluti vos cum alijs locis
cuiuslibet obseruantia aggregatis, ita vt in eodem mona-
sterio in celebri ciuitate constituto, & vbi corpus Ve-
nerabilis S. Augustini demum exiit, ad deuotionem
vostri beatitudinis, & sanctitatis diuini cultus angea-
tur, & perpetuo manentur. Nos enim ad tam fan-
ctum, & laudabile opus nihil omitteremus, vnde id per-
ficiatur, modo vos pariter nobiscum concurrere non
possimur. Expellamus itaque aliquem ad vobis ad id
quod agimus destinandum, vt valeamus, & augmentum
vestre congregationis, & opus meritum adimplere,
& bene valeat. ex 17 die die 6. Aprilis 1296.

Quibus literis acceptis Generale Capitulum
sic decreuit: Respondetur quod Reuerendiss. Domina-
tionis suae immensas gratias agimus pro oblatione quam
vobis fecit, & quod ad Dominationem suam Reueren-
diss. aliquis ex nostris mittemus, qui negotium diligen-
ter pertractet, & componat. Missi deinde Romam
nonnulli ex Patribus cum Procuratorio, cum
quibus dicitur Cardinalis maturo sepius habito
tractata, ipsi quoque ad opus tam laudabile, ob reuer-
entiam praefati sacrorum reliquiarum Beati-
ssimi Patris Augustini dispositis, ac paratis, decre-
uit, supplicationem pro dicta reformatione sub-
certis patris, & conditionibus inter ipsas partes
sanctis, Pontifici porrigere, quam ipsemet porre-
xit, & illius signaturam a Papa obtinuit, & signa-
turam cuiusdam sibi domestico quantum excecutioni
mandandam commisit: quam nihilominus
excecutionem malitia illorum temporum, & oc-
currentia discrimina per aliquod temporis spacia
tenuerunt, dum praefatus Cardinalis ab Vrbe
recedens primo Papiam, deinde in Gallias pro-
fugit, nec prius ad urbem reuertitur, quam
Alexander VI. ex hac luce commigret. post cu-
ius obitum illo Romam regressum Iuliano de
Rauete, qui pariter in partibus Galliarum Alex-
andri VI. temporibus degebat, quem non multo
post Cardinales Pontificem elegerunt, cano-
nici Lateranenses praedicti Cardinalis volunta-
tem perscrutantes de praefato S. Petri monaste-
rio per illos reformandum perspectam habentes,
accedente quoque consensu veterum canonicorum
eiusdem monasterij, per publicum instru-
mentum anno 1500. ad id specialiter praescripto, ad
expeditionem Bullarum processerunt, quae datae
sunt apud S. Petrum 6. Calend. Decemb. anno
1503. Pontificatus Iulij II. anno primo, in quibus
dicitur supplicationis per Alexandrum VI. 4. Idus
Iulij Pontificatus sui anno. 5. signatae, mentio
habetur.

Quibus nihilominus dicto anno 1503. vt
praemittitur expeditis, non solum illarum
excecuto lex circiter annis fuit retardata; verum
etiam animus dicti Cardinalis, qui Fratrum Ere-

mitarum Protector fuerat designatus, in contra-
riam sententiam quodammodo mutatus; non-
nullis suadentibus eandem reformationem non
amplius ex canonicis Lateranensibus, sed ex Lu-
cenensibus S. Frigidiani acceptis perficere, quod
tentatum est. accito ex dicto S. Frigidiani cenobio
Priore, qui in monasterio S. Petri Papiensi
praesert, cui cum parum feliciter suscepta pro-
uincia succederet, relicto monasterio ad suam S.
Frigidiani canonicam est regressus. Quare praedi-
ctus D. Cardinalis videns per S. Frigidiani Canoni-
cos non illud posse reformari, suo in dicto mona-
sterio locum tenenti, & Syndico, nomine D. Petro
de Bertolinis Forolucensi, Legum Doctore, &
Ecclesiae Pisanae Praeposito, per suas literas anno
1509. die 15. Ianuarij scriptas, in mandatis dedit,
vt reformationem dicti monasterij per nostros
Lateranenses secundum conuentiones alias in-
ter partes initas & in Bullis expressas, quam
citius perficere curaret quod D. Petrus accitis nos-
tris canonicis, habito etiam nouo consensu a pri-
scis canonicis, qui se in nostram societatem li-
bentissime transiueros pollicebantur, illam tan-
dem ad Dei laudem, & Beatissimi Patris nostri
honorem perfecit, & nostros vna cum antiquis
canonicis sponte consentientibus, & libentissi-
me recipientibus, in corporalem possessionem
deluxit & immisit eodem anno, die 3. Februarij
quemadmodum ex subiecto instrumento publi-
co apprehense per nostros possessionis appa-
ret.

In nomine Domini amen. Anno a Natiuitate eius-
dem nri sri qm quingentesimo nono, iudicio duodeci-
ma, die tertio mensis Februarij hora tertiaria, vel circa,
in Civitate Papiae, & in praesentia mei notarij, & tes-
tium, & aliorum infra scriptorum, de quibus infra.
Cum sit, quod monasterium S. Petri in Carlo aureo Pa-
piae solitum sit gubernari, seu esse iurisper Dominico cano-
nico regulari non obseruante eiusdem or dicitur, Reu-
erendiss. autem Dominus Raphael Dei, & Apostolicae Se-
dis gratia Episcopi. Portuen. Cardinalis S. Georgij ad velum
aureum, ac Sanctiss. D. N. D. Papa Cameracensis, & pre-
dicti monasterij S. Petri in Carlo aureo perpetui Com-
mendatarius, sic Deo inspirante, & Beatissimi sui Petro
& Paulo Apostolorum sub quorum rotabulo ipsa Ecclesia
prius fuit fundata, dehinc post miram translationem ad
hanc Ecclesiam sanctissimi Corporis eiusdem sancti
Augustini Doctoris celeberrimi, totius Ecclesiae cla-
rissimum lumen appellata exiit, & appellatur Ec-
clesia sancti Augustini in mente reuoluens, quantum
sanctum, gloriosumque, ac honorabile, & quantum
honori, & deuotionis augmentum, attenta commu-
ni deuotione totius fere Christianae Religionis erga
ipsum Sanctum, si ad huiusmodi infra scriptum lauda-
bile opus, commutationis videlicet de Conuentuali
ad obseruantiam reduceretur, profecto in maxi-
mum deuotionis, & etiam visitationis augmentum,
necnon populo Papiensi, sed etiam alijs exterioribus

populu diuersarum mundi partium, non minorique, immo maiori desiderio, & affectione desiderant Reuerendi Patres: Generalis, & Presidentes Capituli Generalis, & vniuersa Congregatio S. Iohannis Lateranensis eiusdem Ordinis canonicorum regularium S. Augustini de obseruantia dictae congregationis Lateranensis, accerto quod ibi ipsa Ecclesia S. Augustini sic nuncupata adit illud sanctissimum corpus Beati Augustini Doctoris, ad ipsam monasterium peruenire, Deo, & Beati Apostoli praedicti, & praedicti S. Augustini seruire, famularique & religiosam vitam, & obseruantiam in eo monasterio ducere, in maximum Ecclesiae, vt supra, deuotionis augmentum, & honorem ipsius Religionis, & congregationis, & animarum ipsorum Religiosorum in diuina deservientium, & deputandorum communiter apud eos desideratam animi quietudinem. Et promde ipse Reuerendissimus Dominus Commendatarius, & ipsi infra scripti Patres dicti Ordinis, & congregationis ad tractatum commutationis deuenissent, de qua infra, in effectum, vt etiam dicunt, apparere ex quibusdam listis Capitulorum alias facti, animo deliberato procedendi ad effectum ipsarum permutationum, & conuentionum, & etiam per instrumenta de super confecta, licet hucusque propter varia impedimenta, & varios cursus temporum remansit executio ipsorum imperfecta, seu suspensa, sub animo tamen in eadem dispositione deliberato. Nunc autem videntes, tempus esse acceptabile, & magnopere nobilium, & Civium dictae Civitatis, & etiam populi animos esse anxios, ad executionem praedictamque commutationem, & permutationum obseruationem, atque etiam introductionem ipsorum obseruantiorum canonicorum, ex eisdem rationibus, de quibus supra. Attendentesque etiam mentes Dominorum modernorum canonicorum ad hoc assantium bene dispositas, ad libenter locum cedendum esse dominis obseruantibus. Cognoscentes affectionem ipsarum partium, & cupientes ipsorum omnium votu complacere, & morem gerere, vt dicunt, & protestantur. Scientes etiam, & attendentes literas praebati Domini Commendatarii, & mentem ipsius declaratam per ipse sic esse, ipsosque non posse ex pluribus obseruantiam ipsam seruare, vel cum difficultate maxima, tanquam ad ipsam non affectos, ac etiam attendentes, quod Domini Canonici professi monasterij Sancti Erigidiani eiusdem Ordinis, qui promiserant venire ad huiusmodi prouinciam, & residentiam, per Reuerendum Decretorum Doctorem Dominum Petrum de Bertolinis de Forlino Archidiaconum Pisenum, ac praefati Reuerendissimi Domini Commendatarii Syndicem, & Locum tenentem, vt apparere per quamplures litteras eiusdem Domini Reuerendissimi. Domini Commendatarii eidem destinatas, & specialiter deputatum vocati, postquam venerunt, diuersae commutationibus perturbati, fugate prius eorum Priore, ipsi quoque perterriti in fugam sunt conuersi, in executione, & obseruatione ipsarum literarum praefatorum Reuerendissimus Dominus de Bertolinis de Forlino Procurator, & Locum tenens antedicti praebati Reuerendissimi Domini Commendatarii, & pro quo Reuerendissimo Commendatario ipse Dominus Petrus promissit, & promittit infra scripti Domini Canonici, prius, & posterius, ac etiam mihi notario, vt publica persona, praesentibus, & stipulantibus nomine dictae congregationis, necnon Venerabilissimi Domini, D. Antonii de Vatisio Vicarii, Dominum Iacobum de Indiciis, D. Enslacium de Consoloneis de Badochio, Dominum Gihum de Buffero, D. Franciscum de Linguardu, Dominum Bartholomeum de Papis, Dominum Petrum de Graffa, Dominum Dominicum de Soccino, omnes canonici professi hactenus residentes in dicto monasterio sancti Petri in Campo Martio, & quidem ipsorum, & tam simul, quam diuisim, & ex certa scientia, & nullo iure, vel facti errore ducti, & alias omni iure, via, modo, causa, & forma, quibus melius, & validius potuerunt, & possunt, interuentibus ibidem quibuscumque solemnitatibus dictis, & attendentes quod frustra forent contractus, nisi exquerentur, posuerunt, & introducerent, ac puniunt, & introducunt Reuerendos Patres Dominum Hieronymum de Bosis Mediolanensem, abbatem Sancti Augustini de Placentia, alias S. Benedicti, Reuerendum Patrem Dominum Anglum Placentinum Praepositum S. Crucis de Martis, Dominum D. Baptistam de Tertio Papiensem Praepositum Ecclesiae Sancti Epiphanijs Papis, Dominum D. Albanum Martariensem, Dominum Hieronymum de Papis, Dominum Epiphanius Papiensem, Dominum Nicolaum de Becaria Papiensem, Dominum Archangelum Papiensem, Dominum Iouanem Antonium de Castelloneo, Dominum Timotheum Mediolanensem, Dominum Titum Placentinum, Dominum Alexantrum Papiensem, Dominum Bernardum de Castelloneo, Dominum Valdem Papiensem, Dominum Martineum Nouariensem, & fratrem Baptistam Martariensem, omnes canonici professi supra scriptae congregationis, assueti, & acceptantes nomina, & vice iam dictae congregationis Lateranensis, ad in tenentiam, & corporalem possessionem dicti monasterij respectu locorum resectorij, & claustrij, ac abbatium dictae monasterij, qua solita etiam tenent per dictos olim Dominos canonicos, excepto, & reseruat palatio, & casamento de nouo constructo per praebatum Dominum D. Commendatarium huiusmodi partem, ac etiam sacristiam, & paramentorum, & eorum, que sunt destinata ad vsum Ecclesiae, seu altarium, & ad celebrationem diuinorum officiorum. Item & etiam ad tenentiam, & possessionem Ecclesiae, & Chori existens a manu dextera, eundo ad altare maius dictae Ecclesiae, & forma, quibus, & prout tenent, & retinebant ipsi Domini olim canonici dicti monasterij hactenus residentes, & sub illi modo, & modis, & de quibus in alijs instrumentis sic mentio. Saluo semper quibuscumque alijs iuribus, autoritate, & superioritate ipsius Reuerendissimi Domini D. Commendatarii, quibus non intelligatur esse derogatum: sed ipsa omnia reseruat, firma, & illibata remanere, factis, & fuerunt ipse Dominus D. Hieronymus, & alios, vt supra nominatos nomine, & vice dictae ratione commutationis.

reuerendissimo Commendatario ipse Dominus Petrus promissit, & promittit infra scripti Domini Canonici, prius, & posterius, ac etiam mihi notario, vt publica persona, praesentibus, & stipulantibus nomine dictae congregationis, necnon Venerabilissimi Domini, D. Antonii de Vatisio Vicarii, Dominum Iacobum de Indiciis, D. Enslacium de Consoloneis de Badochio, Dominum Gihum de Buffero, D. Franciscum de Linguardu, Dominum Bartholomeum de Papis, Dominum Petrum de Graffa, Dominum Dominicum de Soccino, omnes canonici professi hactenus residentes in dicto monasterio sancti Petri in Campo Martio, & quidem ipsorum, & tam simul, quam diuisim, & ex certa scientia, & nullo iure, vel facti errore ducti, & alias omni iure, via, modo, causa, & forma, quibus melius, & validius potuerunt, & possunt, interuentibus ibidem quibuscumque solemnitatibus dictis, & attendentes quod frustra forent contractus, nisi exquerentur, posuerunt, & introducerent, ac puniunt, & introducunt Reuerendos Patres Dominum Hieronymum de Bosis Mediolanensem, abbatem Sancti Augustini de Placentia, alias S. Benedicti, Reuerendum Patrem Dominum Anglum Placentinum Praepositum S. Crucis de Martis, Dominum D. Baptistam de Tertio Papiensem Praepositum Ecclesiae Sancti Epiphanijs Papis, Dominum D. Albanum Martariensem, Dominum Hieronymum de Papis, Dominum Epiphanius Papiensem, Dominum Nicolaum de Becaria Papiensem, Dominum Archangelum Papiensem, Dominum Iouanem Antonium de Castelloneo, Dominum Timotheum Mediolanensem, Dominum Titum Placentinum, Dominum Alexantrum Papiensem, Dominum Bernardum de Castelloneo, Dominum Valdem Papiensem, Dominum Martineum Nouariensem, & fratrem Baptistam Martariensem, omnes canonici professi supra scriptae congregationis, assueti, & acceptantes nomina, & vice iam dictae congregationis Lateranensis, ad in tenentiam, & corporalem possessionem dicti monasterij respectu locorum resectorij, & claustrij, ac abbatium dictae monasterij, qua solita etiam tenent per dictos olim Dominos canonicos, excepto, & reseruat palatio, & casamento de nouo constructo per praebatum Dominum D. Commendatarium huiusmodi partem, ac etiam sacristiam, & paramentorum, & eorum, que sunt destinata ad vsum Ecclesiae, seu altarium, & ad celebrationem diuinorum officiorum. Item & etiam ad tenentiam, & possessionem Ecclesiae, & Chori existens a manu dextera, eundo ad altare maius dictae Ecclesiae, & forma, quibus, & prout tenent, & retinebant ipsi Domini olim canonici dicti monasterij hactenus residentes, & sub illi modo, & modis, & de quibus in alijs instrumentis sic mentio. Saluo semper quibuscumque alijs iuribus, autoritate, & superioritate ipsius Reuerendissimi Domini D. Commendatarii, quibus non intelligatur esse derogatum: sed ipsa omnia reseruat, firma, & illibata remanere, factis, & fuerunt ipse Dominus D. Hieronymus, & alios, vt supra nominatos nomine, & vice dictae ratione commutationis.

CAPVT TRIGESIMVM SEPTIMUM.

reuerendissimo Commendatario ipse Dominus Petrus promissit, & promittit infra scripti Domini Canonici, prius, & posterius, ac etiam mihi notario, vt publica persona, praesentibus, & stipulantibus nomine dictae congregationis, necnon Venerabilissimi Domini, D. Antonii de Vatisio Vicarii, Dominum Iacobum de Indiciis, D. Enslacium de Consoloneis de Badochio, Dominum Gihum de Buffero, D. Franciscum de Linguardu, Dominum Bartholomeum de Papis, Dominum Petrum de Graffa, Dominum Dominicum de Soccino, omnes canonici professi hactenus residentes in dicto monasterio sancti Petri in Campo Martio, & quidem ipsorum, & tam simul, quam diuisim, & ex certa scientia, & nullo iure, vel facti errore ducti, & alias omni iure, via, modo, causa, & forma, quibus melius, & validius potuerunt, & possunt, interuentibus ibidem quibuscumque solemnitatibus dictis, & attendentes quod frustra forent contractus, nisi exquerentur, posuerunt, & introducerent, ac puniunt, & introducunt Reuerendos Patres Dominum Hieronymum de Bosis Mediolanensem, abbatem Sancti Augustini de Placentia, alias S. Benedicti, Reuerendum Patrem Dominum Anglum Placentinum Praepositum S. Crucis de Martis, Dominum D. Baptistam de Tertio Papiensem Praepositum Ecclesiae Sancti Epiphanijs Papis, Dominum D. Albanum Martariensem, Dominum Hieronymum de Papis, Dominum Epiphanius Papiensem, Dominum Nicolaum de Becaria Papiensem, Dominum Archangelum Papiensem, Dominum Iouanem Antonium de Castelloneo, Dominum Timotheum Mediolanensem, Dominum Titum Placentinum, Dominum Alexantrum Papiensem, Dominum Bernardum de Castelloneo, Dominum Valdem Papiensem, Dominum Martineum Nouariensem, & fratrem Baptistam Martariensem, omnes canonici professi supra scriptae congregationis, assueti, & acceptantes nomina, & vice iam dictae congregationis Lateranensis, ad in tenentiam, & corporalem possessionem dicti monasterij respectu locorum resectorij, & claustrij, ac abbatium dictae monasterij, qua solita etiam tenent per dictos olim Dominos canonicos, excepto, & reseruat palatio, & casamento de nouo constructo per praebatum Dominum D. Commendatarium huiusmodi partem, ac etiam sacristiam, & paramentorum, & eorum, que sunt destinata ad vsum Ecclesiae, seu altarium, & ad celebrationem diuinorum officiorum. Item & etiam ad tenentiam, & possessionem Ecclesiae, & Chori existens a manu dextera, eundo ad altare maius dictae Ecclesiae, & forma, quibus, & prout tenent, & retinebant ipsi Domini olim canonici dicti monasterij hactenus residentes, & sub illi modo, & modis, & de quibus in alijs instrumentis sic mentio. Saluo semper quibuscumque alijs iuribus, autoritate, & superioritate ipsius Reuerendissimi Domini D. Commendatarii, quibus non intelligatur esse derogatum: sed ipsa omnia reseruat, firma, & illibata remanere, factis, & fuerunt ipse Dominus D. Hieronymus, & alios, vt supra nominatos nomine, & vice dictae ratione commutationis.

ipfe Dominus Petrus pro-
scriptis Dominis canonici,
ac etiam mibi notario, et
et stipularibus nomine
Venerabilissimi Domini
Patri, Dominus Iacobus
de Confalonieri de Bede-
uicchio, D. Franciscus de Li-
colam de Papa, Dominus
Dominicus de Saccione,
et alii residentes in dicto
Caelo aureo, et quilibet ip-
sum duntaxat fecerit, et ex-
cessus, et erroris dicit, et a-
liis, et formis, quibus mo-
do, et passim, interueni-
tibus, et solemnitate dicta, et
sacris contritiis, ubi ex-
pressis et introducerent, et pe-
tuerunt, et Petrus Dominus
notarius Papiensis, et alii
et Placencia, et alii de Bede-
uicchio, Dominus Iacobus Pla-
centinus de Marone, Domi-
nus Papiensis, et alii
Papae, Dominus D. Al-
bertinus Hieronymus de Pa-
pae Papiensis, Dominus
Bernardus de Caltanico
Papiensis, Dominus Ma-
thaeus Regillus Monte-
pessulani Papiensis, et
acceptantes nomines, et
Lateranenses, et in re-
sponsione dicti notarii,
et claustrum, ac ecclesia
solita et non tenent per
et, excepto, et referant po-
tenti consensu per prelatum
notarium huius presentis
notarum, et etiam, que sunt
de, seu aliarum, et alio-
rum, item et aliam al-
tecelosa, et Christi expositio
altare maius dictae ecclesie
et prout tenent, et re-
sponsione dicti notarii, et
a modo, et etiam, et de
huius merito. Saluis super
auctoritate, et super
mi D. Commendatarij quibus
statum: sed ipse omnia reser-
uauerit, facienda, et ser-
uanda, et alia, et si for-
et vice dicta tenent commo-
nitas

reuerentia, et redire per meum, et extra dictum Refecto-
rium, et fenestras claudendo, et aperiendo, similiter
que Ecclesia dicta, et portas aperiendo, et claudendo
et in choro stando, et sedendo, etiam cruce in ex-
tremum super altare, et candelabra, et cornua altaris, et
similiter restituta dicta sacristia dando, et consignando
etiam clauem Ecclesie, et ostium dicti Monasterij, et
Refectorij, et etiam dando fures campanella Capitula-
ria in dicto Refectorio, et similiter alterius existen-
tia ad altare manus, et alia faciendo, que in talibus, et
similibus negotiis, et apprehensionibus simili-
bus possessionum fieri solent, et requiruntur tam de iu-
re, quam de consuetudine, de quibus omnibus ipse Domi-
nus Petrus, et alii que Dominus D. Antonius Vicarius, et alii
aliam Canonici professi hactenus residentes in dicto mo-
nasterio, et alii que etiam Reuerendus Dominus D. Hiero-
nymus, et alii assistentes de dicto ordine, et Congregatio-
ne Lateranensis omnibus, quibus prout supra singula
singula referenda congrue, hoc instrumentum mibi
presentauerunt, et rogauerunt, presentibus testibus mag-
nifico, et generoso viro Domino Iohanne Stephano de Ri-
cio, quondam magnifico, et clarissimo doctoris, et olim
Magistro Consilij Domini Iohannis Iacobi, et spectabilis
i. v. Doctoris D. Franciscus de Patona, quondam Dom. Io-
hannes Maria, et Georgius de Patona sibi quondam egre-
gij consilij Oratorij Domini Bonifacij Notarij Pa-
pensis, etiam assistentibus in predicto omnibus con-
tendis in dicto instrumento magnifico, et clarissi-
mo Iuris perito Domino Iohanne Antonio de Brunis
assensu referendario civitatis predictae Papiensis,
ac magnifico et generoso viro Domino Scaramun-
ta Nicomate, quondam magnifico et strenuo ar-
morum ductore D. Alexandri, spectabilis i. v. Dollo-
ribus D. Christophoro de Albaricijs quondam . . .
Domino Isidoro de Ferrarijs, quondam Domini Iacobi,
Domini Bernardino de Albertucijs quondam Domini
Francisci, Domino Franciscus ex nobilibus de S. Nazario
de la Ripa, sibi Domini Iohannis Antonio, spectabilis artium
et medicinae Doctore Domino magistro Bernardo ex
Capitaneis de Arzaga, quondam spectabilis Doctorum
Domini magistri Iacobi, Domino Laurentio de Filibertis
sibi quondam D. Gaspari, magistro D. Urbano de Be-
naria quondam D. Francisci, necnon magnif. Equite
aureate D. Franciscus de Licetaria quondam D. Iohannis,
D. Nicolao de Bellonibus quondam D. Iohannis Iacobi,
Domini Iohanne Andrea ex Comitibus montis Sicilias
sibi quondam Domini . . . Domini An-
tonio Simone de Olivaria quondam Domini Florentini,
Domini Valentini de Tegis quondam Domini Georgij,
et etiam assistentibus quampluribus alijs Civibus Pa-
pensis, quos omnes scribere, quia parus esset vacuum,
et laboriosum scribere, quam necessarium. Ego Iohannes
Iacobus de Canerarijs filius quondam Dom. Gerardi, pu-
blici Papiensis, Imperialique auctoritate Notarius, hoc
instrumentum supra scriptum mibi fieri iussu rogatus
trahidi.

His gestis, cum nostri per octo menses in pre-
dicti monasterij possessione pacifica manserunt,
et, ecce noue lites oriuntur, contendentes V.

Patribus Eremitis, qui vt lib. i. in fine premiffimus
ad diuinum officium in Ecclesia D. Petri cum ca-
nonicis regularibus celebrandum per Ioannem
XXII. fuerant admissi, dictos Lateranenses abs-
que legitima facultate in prefato monasterio
fuisse intrusos, ad quas lites sedandas Illustri.
Cardinalis monasterij Commendatarius, & or-
dinis Eremitarum Augullinensium Protector
Antonius de Villa Lucensem suum Secretariu
Papiam destinavit, qui cum lites componere, &
occasiones discordiarum tollere iuxta manda-
tum sibi factum debuisset, canonicos S. Petri ad
monasterium Eremitarum, vbi habitationem
acceperat, prae textu componendarum litarum ac-
cerfitos in quadam camera claudi fecit, & binos,
et binos ad aliud monasteriu S. Epiphanijs misit,
& possessione monasterij S. Petri per vim, & de
facto spoliavit. quod cum Cites Papienses reclusi-
sent parū abfuit, quin tota Civitas in seditionem
verteretur, quibus ad Ludouicum XII. Regem
Galliarū, & per ea tempora Mediolani Ducem
delatis, qui tunc in partibus Lombardiae dege-
bat, tres Senatores Regis Mediolano Papiam
cum Regio Secretario, & Capitaneo Iustitiae fla-
tim destinavit, quorum praesentia terrefactis ad-
uersarijs canonici Lateranenses ad S. Petri mona-
sterium illud redeunt, sed & Regius Senatus ipsi
Cardinali Raphaeli Riario, & alijs in Romana
Curia degentibus, pro canonicis regularibus ad-
uersus illum imperatores literas grauissimas
querelas continentes dedit quarum authentica
cum alijs totam rei serie continentibus seruauerit
Romae in Archiuo monasterij Pacis.

Q Vibus tamen literis acceptis memoratus
Cardinalis Regio Senatui libere rescripsit,
suae nunquam intentionis fuisse, vt in illud mo-
nasterium prioribus canonicis amotis Lateranē-
ses inducerentur, sed vnus, duouē tantū ad lum-
inum vndeunque accederentur, qui veteres il-
los melioris vitae institutionem instruerent, &
docerent: quin immo praefatos Lateranenses,
quos toties ad suscipiendam prouinciam refor-
mationis literis, verbis, per se, & suos hortatus
fuerat, ipso sciente, probante, iubente, in corpo-
ralem possessionem missos, & multis mēibus pa-
cificē stantes, cum totius ciuitatis Papiensis, im-
mō totius Prouinciae, ac etiā Romanae Curiae Iu-
stitiae, & gaudio non modico, prout praefatae Re-
gij Senatus, & multorum S. R. E. Cardinalium li-
terae testantur, siue vt sui mandatarij factum de-
fenderet, siue vt nonnullis obsequeretur, qui
canonicos Lateranenses non rebus oculis ibidem
aspiciebant, omnibus, quibus potuit, modis, &
vijs loco expellere curauit, grauissimis litibus cō-
tra illos excitatis. verum Deo in primis, & multis
S. R. E. Cardinalibus, praesertim Neapolitano,
Auxitano, & Albicēsi, necnō Regio Senatu Me-
diolanensium iustam, & piam causam canonicorum
protegentibus, & fouentibus, omnia tandem in
illorum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dilecto filio nostro Dominico tituli S. Bartholomei in
 insula presbytero Cardinali, tunc Episcopo Lucern. &
 Lucerni vniuersi ex Caesarum Palatii apostolici Auditori-
 bus de mandato suo tenenti, audiendum commisit, & sine
 dubio terminatum. Ipseque Dominicus Cardinalis tunc
 dilectum filium nostrum in causis super spoliis huius-
 modi respectiue ad nonnullos alios circa tamen ipsarum
 conclusionem inter partes ipsas dicitur processisse. Cum
 autem libris huiusmodi sic indecisi per septem annos,
 vel circa pendebant, tam Raphael Episcopus, cui post-
 modum ex eo, quod commende prefati monasterij, quod
 dicebatur, ut presertim in manibus dilecti Iulij prædeces-
 soris huius, & liberè cessit, idemque Iulius prædeces-
 sorum huiusmodi admittens, monasterium ipsum
 in eadem huiusmodi, tunc suo Casari Patriarche
 dilectissimo, per eum quo adiuuaret tenendum, regen-
 dum, & gubernandum commendauit, & singulos fructus,
 redditus, & præsentium ipsius monasterij, ac regressum,
 seu ingressum, aut accessum ad illud sub certo modo, &
 forma reseruat, quod præpositus, canonici, seu congrega-
 tione prefati capientes librum inscriptionis succedere, labo-
 rari, & expensis parere, scandali, que proprie-
 tatem ipsius possit, obuiare, ac mali exempli materiam si-
 bilium prefatis auferre, videlicet seu Raphael Episco-
 pus, ac pro suo interesse Casar Patriarcha per seipsum, ac
 præpositum, canonicos, & congregationem prædictam per Stre-
 nam Patavinam Pacis Tris eorum Procuratorem con-
 stitutum, & Ambrosium de comitibus Albanensibus Papi-
 ensium S. Crucis de Mortariis monasterium præpositi,
 & dilecti filii moderati dilecti congregationis Reclere
 Gerardi eiusdem congregationis procuratore constituto
 huiusmodi respectiue in manibus nostris sponte, & libe-
 re cessit, nosque posteriores cessiones ipsas duxerimus
 admittentes, sicut exhibita nobis nuper pro parte Ra-
 phaelis Episcopi, Casarii Patriarche, Præpositi, canonici-
 tarum, & congregationis prædictarum petitis conce-
 dit, si Castro de Lardrago, quod ad dictum monasterium
 pertinet, erigere Castro molendinis, aquis, aqua-
 ductibus, sicut, prædictis, nemoribus, piscibus ac possessione
 illius, & vicariis, ac omnibus alijs mobilibus, & immo-
 bilibus bonis eiusdem Castri pro abbatibus, seu Com-
 munitatibus huiusmodi perpetuo exemptis. Omnia alia
 Castri, & possessiones, & bona mobilia, & immobilia,
 tam sicut, quam sicut, sicut licentia nuncupata, aut cen-
 sus, seu perpetua, vel perpetua cum omnibus adificijs, &
 tunc per Raphaelis Episcopum, & Casarem Patriar-
 chum, vel eorum alterum auctum, seu restauratum, & aut
 de nouo constructum, tam intra, quam extra dictum mo-
 nasterium, & illius clausuram, & in ciuitate Papiensi,
 & alijs quibuscuque locis existentibus, ac omnibus iu-
 ribus, pertinentijs, & actionibus ad dictum monaste-
 rium spectantibus, & pertinentibus ab ipso monasterio
 diuidentur, & separantur, ac mensa prefata
 pro illius dote, sive fructibus, redditibus, & prouentibus,
 ac tunc, quod canonici congregationis huiusmodi nu-
 merum canonice oram in dicto monasterio usque ad vi-
 ginti quinque, qui in eo degent, & diuina celebrant, au-
 gere, & ad diuina celebranda cum alijs fratribus Ere-

mitanu dicti Ordinis, moda, & forma, quibus alias in-
 ter se conuenerunt, seu conuenient, in omnibus, & per
 omnia conuenire teneantur, concederentur, & assigna-
 rentur, & hoc profecto in dicto monasterio diuini cul-
 tus suscipere incrementum, canonicis prefatis in eo
 pro tempore degentes commodum diuini insistere, & se
 sustinere valeant. Quare pro parte Raphaelis Episcopi,
 Casarii Patriarche, & canonicorum, & congregationis
 huiusmodi nobis fuit humiliter supplicatum, ut literas
 prefatas, quoad concessionem canonicis, seu congrega-
 tioni huiusmodi factam, & exemptionem eius concessam
 duntaxat, approbare, confirmare, necnon Castro de Lar-
 drago cum omnibus, & singulis eius bonis prædictis
 duntaxat exemptis, omnia Castri, possessiones, & bo-
 na, mobilia, & immobilia, tam sicut, quam sicut, sicut li-
 uella, aut census, temporalia, vel perpetua cum omnibus
 adificijs, etiam per Raphaelis Episcopum, & Casarem
 Patriarcham, vel alterum eorum auctum, restauratum, &
 de nouo constructum, tam intra, quam extra dictum mo-
 nasterium, & illius clausuram in ciuitate Papiensi, &
 alijs quibuscuque locis existentibus, ac iuribus, perti-
 nentijs, & actionibus prefatis, ad ipsum monasterium
 spectantibus, & pertinentibus, ab ipso monasterio dimi-
 nuerent, & separare, itaque omnia, & singula dicta men-
 sa pro illius dote, seu fructibus, redditibus, & prouenti-
 bus perpetuo concedere, & assignare, aliasque in præmis-
 sis opportune prouideri de benignitate apostolica dig-
 nareretur. Nos igitur, qui diuini cultum, & obserua-
 tionem regularem ubique vigere, & augeri, ac monasterio-
 rum religiosorum quorumlibet statum, personarumque
 in illis studio pie, & vacantiarum commoditatibus con-
 sultis intentis desiderijs assellimus, Casarem Patriar-
 chum, ac canonicos congregationis huiusmodi, illiusque
 singulares personas à quibuslibet excommunicationis,
 suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis senten-
 tijs, censuris, & poenæ à iure, vel ab homine quavis oc-
 casione, vel causa latæ, si quibus quomodolibet innodati
 existunt, ad esse dictum presentium duntaxat consequen-
 dum, harum serie absoluentes, & absolutos fore cen-
 sentes, concessionemque Alexandri, & literarum Iulij
 prædecessorum, ac si de verbo ad verbum presentibus in-
 ferrentur, tenores, litibus, & causarum huiusmodi
 statum, ac Gerardi, & quod etiam ad dictum mona-
 sterium pertinet, & aliorum Castrorum, & honorum,
 possessionem, iurisdictionem, & aliorum, & aliorum
 prefata uensa concedendorum inuocationes, designa-
 tiones, confines, qualitates, verosque, necnon eorum, ac
 mensa prefata secundum communem estimationem
 valores annuatim prefatis pro expensis habentes, cau-
 sasque, ipsas in statibus in quibus existunt, ad nos aduocates
 & lites ipsas penitus extinguentes, & super illis Rapha-
 elis Episcopo, ac Casarii Patriarche, necnon canonicis, &
 congregationi prefatis respectiue perpetuum silentium
 imponentes, literarum, prefatarum, prout concessionem dicti
 monasterij & honorum eiusdem canonicis, seu congrega-
 tioni factam, & exemptionem prefatam omni consensu
 concernunt duntaxat, confirmamus, approbamus, & in-
 nouamus, earg, inuoluntate obseruari debere decerni-
 mus, omnesque, & singulos defectus ex defectu consensu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicti Raphaelis Episcopi iuxta illatum tenorem praedicti, qui postea forsan inuenierit, supplemus. Et nihilominus Castro de Lardrago, eiusque Castris molendinis, aqua, aqueductibus, huiusmodi, pratis, neuoribus, piscibus, ac possessione Zeë, ac Pescaroli, & omnibus alijs mobilibus, & immobilibus bonis eiusdem Castris pro Abbatis, seu Commendatarijs, ut praefertur, exceptis, omnia alia Castra, ac possessiones, & bona mobilia, & immobilia, eam scilicet, quam feuda, siue luella nuncupata, aut censuum temporalia, vel perpetua, cum omnibus adificijs, etiam per Raphaelem Episcopum, & Caesarem Patriarcham, vel eorum alterum auctu, seu restauratis, aut de nouo constructis, tam intra, quam extra dictum monasterium, & illius clausuram, & in ciuitate Papiensi, ac alijs quibuscumque locis existentibus, ac omnibus iuribus, pertinentijs, & actionibus, ad dictum monasterium spectantibus, & pertinentibus, quae omnia, & singula, ac alia alias eidem mensa, ut praefertur, concessa, exceptis Castris Gerenzaz, fructibus, redditibus, & prouentibus, & nonnullis alijs eiusdem Castris Gerenzaz iuribus, Raphaelis Episcopi, & Caesari Patriarchae ad eorum vitam subiectis, modo, & forma referuari concessis, & quod Castrum Gerenzaz in certum euentum cum bonis suis, a dicta mensa dimembratum, & separatam, & ad praefatum monasterium in terminis, in quibus antea erat reuersum esse, & ad illud spectare, & pertinere concessum extitit, septingentorum ducatorum auri similibus secundum communem estimationem valore annuum, ut canonici, & congregatio praefata asserunt, in simul non excedunt, ab ipso monasterio dimembramus, & separamus, ac mensa praefata pro illius dote, siue fructibus, redditibus, & prouentibus, ita tamen, quod canonici, & congregatio huiusmodi numerum canonicorum in dicto monasterio usque ad viginti quinque, qui in eo degant, & diuina celebrent, augere, & ad diuina celebranda cum alijs fratribus Eremitanum dicti Ordinis modo, & forma, quibus alias inter se conuenerunt, seu in posterum conuenient, in omnibus, & per omnia conuenire teneantur, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo concedimus, & assignamus. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac monasterij & ordinis praedictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs, quoque indultis, & literis Apostolicis illis concessis, confirmatis, & innouatis, quibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, sorumque totum tenoribus specialiter, specificis, expressis, & indiuiduis, non autem per clausulas generales, id importantes, metio, seu alia expressio habenda foret, & in illis caueretur expresse quod eu non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis, aut nullatenus derogari possit, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus inferentur, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressis derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae abolitionis, aduocationis, extinctionis, impositionis, confirmationis, approbationis, innouationis, decreti, supplementi, dimemorationis, separationis, concessionis, assignationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Roma apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicae 1557. pridie Calend. Martij, Pontificatus nostri anno 1. signati in angulo Didenes.

Igitur vigore praedictarum concordiarum, ac litterarum Apostolicarum canonici Lateranenses liberam, expeditam, & quietam possessionem omnium iurium, bonorum, castro, & feudorum, quae tunc monasterium habebat, exceptis castro Ardirago, & possessionibus Zeë, & Pescaroli ex tunc obtinuerunt, & in praesentiarum obtinent, omnibus monasterij feudatarijs, & vassallis, censuarijs, & luellaris monasterij Praepositi, & canonicos pro legitimis, & veris dominis agnoscentibus, & in vigilia Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli annum canonem in signum subiectionis publicae in Ecclesia Diui Petri in Caelo aureo cisdem Canonici soluentibus. Bona vero per Leonem X. Abbatem commendatario reueruata Pius V. Collegio Papae in se instituto applicauit, extincto titulo Abbatiali quae dictum Collegium nunc possidet.

Ecclesia Diui Petri in Caelo aureo plures alias Ecclesias tum in Episcopatu Papiensi, tum alibi constitutas sibi subiectas habet, quae vel per canonicos regulares, vel per clericos seculares per Praepositi, & canonicos praefatos reguntur, quaeque annum canonem eidem solunt in signum subiectionis, quarum Catalogus ex Pontificum, & Regum Longobardorum priuilegijs acceptus hic sequitur videlicet:

Ecclesia S. Andreae in Citadella Papiae, parochialis, & monasterio contigua, quae regitur per vnum ex canonicis dicti monasterij. Ecclesia Sanctorum Naboris & Felix terrae Luranis, parochialis: regitur per vnum canonicum regularem. Ecclesia parochialis S. Germani terrae Paponi, cum Ecclesijs S. Mariae Graniterra, & S. Michaelis sibi vnitis; regitur quandoque per clericos seculares. Soluit monasterio annum canonem librarum trium cere albae. Ecclesia parochialis terrae Vilantij cum sibi subiectis, & vnitis Ecclesijs Hospitalis Galberae, & S. Petri, & Podetianae Castris Gerenzaz, quae sunt de iure patronatus monasterij S. Petri. Haec omnes in Episcopatu Papiensi.

In Episcopatu Mediolanensi Ecclesia S. Severini de Cresciano, Ecclesia S. Iulianae de Carzana, Ecclesia S. Martini de Gerenzano.

In Episcopatu Nouocomeni Ecclesia sancti Augustini de Caruate, sanctae Mariae de Plomaco, siue de Saxo, sancti Petri de Laueno, quae soluit annum canonem trium librarum cere albae.

In Episc.

In Episcopatu Laudensi Ecclesia S. Petri Florentino, & S. Columbani.

In Episcopatu Placentino Ecclesia S. Mariae de Rodone, S. Zenonis de Vicobono, & S. Iuliani.

In Episcopatu Dertonensi Ecclesia S. Petri parochialis de Alpeplana, quae soluit annum canonem trius librarum piperis, Hospitalis S. Bartholomaei de Lamas, cum Ecclesia S. Michaelis soluit annum canonem librarum trium cere albae.

In Episcopatu Alexandrino, & Astensi Ecclesia S. Philippi & Iacobi, S. Blasij de Claustrum Petri & Philippi loci Vuiglie, & S. Martini, quae soluit annum canonem librarum trius cere albae.

In Episcopatu Vercellensi, & Casalensi Ecclesia S. Blasij de Paponio, S. Petri de Poderi, Castris Tordini, quae soluit annum canonem trius cere albae.

In Episcopatu Parmensi Ecclesia S. Mariae de Corno.

In Episcopatu Florentino Ecclesia S. Petri in Caelo aureo.

In Episcopatu Nouariensi in Ecclesia parochialis S. Mariae Vici Camerac clericatus, qui soluit annum canonem librarum vnus cere albae.

Ex praedictis Ecclesijs, quae per nostros reguntur, canonem solunt, nunc etiam Ecclesia monasterij D. Petri, tanquam superioris, quae soluit vel ex consuetudine, vel ob priuilegium, vel alio titulo libertate, ut arbitrio praefati praesertim.

Praeter quas Clemens VII. anno 1524. seculis de praesentibus dicto monasterio addidit Prioratum S. Mariae loci Carbonariae, qui erat membrum congregationis Mortariensis.

Conobium Diui Petri maximis & amplissimis priuilegijs per Romanos Pontifices, Imperatores, & Reges Longobardorum fuit munus decoratum, de quibus libro 1. in fine, in fine, & exemplum. Ceterum in Ecclesia Petri condidit ingentissimus thesaurus Sacrosancti Reliquiarum ac in primis reuerendissimorum corporum Beatissimi Patris nostri Augustini, & sancti Hieronymi longae pretiosius, quod per Regem Ludovicum magno auri pondere ab infidelibus dampnum, & ex insula Sardiniae Papiam ad Portum 723 secundum magis communem estimationem translatum, in dicta Ecclesia in loco conspicuo, & conspicuo fuit repositum. Verum tunc inimicorum, qui frequenter insubriant, & deus ablatum, ne raperetur, & ad externas partes portaretur, per beatos Florentinum, & Basilianum canonicos regulares, & Sacram Reliquiam

In Episcopatu Laudenſi Eccleſiæ S. Petri de Florbo, & S. Columbani.

In Episcopatu Placentino Eccleſiæ S. Martini de Rorone, S. Zenonis de Vicobono, & S. Stephani.

In Episcopatu Dertonenſi Eccleſiæ S. Petri parochialis de Alpeplana, quæ ſoluit annuum canonem vnius libræ piperis. Hoſpitale S. Bartholomæi de Lamas, cum Eccleſiâ S. Michaelis de Inſula ſoluit annuum canonem librarum duarum ſpecterum. Eccleſiæ S. Michaelis de Alpixel, & S. Mariæ de Algrecia, quæ ſoluit annuum canonem ſex vnciarum ſpecterum, & ſex vnciarum cere albæ.

In Episcopatibus Alexandrino, & Aſtenſi Eccleſiæ S. Philippi & Jacobi, S. Blaſij de Clauaſio, Sanctorum Petri & Philippi loci Vuigliæ, vulgo Gaſij, quæ ſoluit annuum canonem librarum quinque monetæ Mediolanenſis, & libram vnâ cere albæ.

In Episcopatibus Verellenſi, & Caſalenſi Eccleſiæ S. Blaſij de Panonino, S. Petri de Podenigo Caſtri Tadini, quæ ſoluit annuum canonem libræ vnius croci.

In Episcopatu Parmenſi Eccleſiâ S. Mariæ de Coorte.

In Episcopatu Florentino Eccleſiâ S. Petri in Cælo aureo.

In Episcopatu Papienſi non abſoluitas habet, quæ vel per vel per clericos ſecularis canonicos præſentidos reguntur, vel canonem ſolunt, nunc etiam Eccleſiam, & monaſterium D. Petri, tanquam ſuperiorem agnoſcentem vel ex conſuetudine, vel ob non ſoluitatem, vel alio titulo libertatæ, vt arbitror, ſibi ipſis præſcripſerunt.

Præter quas Clemens VII. anno 1524. ſexto Idus Aprilis dicto monaſterio addidit Prioratum S. Mariæ loci Carbonariæ, qui erat membrum antiquæ congregationis Mortarienſis.

Comenobium Dni Petri maximis, & ampliffimis priuilegijs per Romanos Põrifices, Imperatores, & Reges Longobardorum fuit munitum, & decoratum, de quibus libro I. in fine, vbi multa exemplauimus. Caterum in Eccleſiâ D. Petri conditur ingentiſſimus theſaurus Sacrarum Reliquiarum, ac in primis reuerendiſſimum corpus Beatiffimi Patris noſtri Auguſtini, omni theſauro longè pretioſius, quod per Regè Luitprandum magno auri pondere ab infidelibus redemptum, & ex inſula Sardinie Papiam anno Domini 723 ſecundum magis communem ſententiam translatum, in dicta Eccleſiâ in loco præcipuo, & conſpicuo fuit reſpoſitum. Verum ob timorem inimicorum, qui frequenter Inſubriam deuaſabant, ne raperetur, & ad externas prouincias portaretur, per beatos Florentium, & Baſilium canonicos regulares, & Sacrarum Reliquiarum cuſtodes, in oratorio, ſive ſacello, quod eſt inter Eccleſiam, & monaſterium ſubtus altare conditum, eodem oratorio validiſſimis cratibus ferreis, portis item ferreis, & repagulis munito, quæ nunc etiam extant, & viuuntur: quo in loco per annos circiter quadraginta Sacra pignora quieuerunt. Verum ob inſigne miraculum patratum concurrente nimia multitudine populorum, ob loci anguſtiam iterum loco motum, & in ampliorem, & commodiorem delatum, tandemque ob metum, ne à Gallis, aut alijs furto, aut vi raptum extra Italiam portaretur, ſub terra tumulis altè deſoſis, cum Reliquijs S. Boetij Seuerini in eadem Eccleſiâ quieſcentibus abſconditum, ante ſacellum beatorum Baſilij, & Florentij, quod nunc S. Apiani dicitur, ſub cella Abbatis, & ſub lapide ſignato, quam ob cauſam Galli Papiam ad Beatiffimi Patris Reliquias venerandas accedentes, ante omnia inquirere ſolent, vbi fit cella Abbatis, & lapis ſignatus, quod ex antiqua traditione apud illos perſeruatum ſit, ſub eadem cella corpus S. Auguſtini reſpoſitum eſſe, quod quoniam tempore acciderit, non vna eſt ſcribentium ſententia. Sed ſi vera ſunt, quæ Guilielmus Maibeburienſis, in lib. de Regibus Anglorum, & ex illo Baronius tomo ſecundo ſub anno 1027. & alij comminifcuntur de brachio S. Auguſtini ab Egelnoto Cantuarie Archiepiſcopo Papiæ empto, & Conuentriam delato, neceſſe erit affirmare, non tempore Caroli magni occultatum, vt nonnulli autumant, ſed longè poſtea, nempe circa annum 1100. quandoquidem ab illo tempore, ac deinceps in monaſterij monimentis, quæ apud nos manent, nihil amplius de hoc ſcriptum inuenitur. Sed neque autor Chronicæ Brixiensis, quem recentiores ſequuntur, de hoc decernit: ſed ſolum inquit, illud ex arca leuatum ſub terra fuiſſe abſconditum, ob timorem Gallorum, qui non ſemel, nec ſolis temporibus Caroli magni in Italiam irruerunt.

Præter Reliquias verò B. Patris Auguſtini condita ſunt in eadem Eccleſiâ ſex corpora Sanctorum, quæ cum eiſdem Reliquijs ex inſula Sardinie Papiam fuerant translata, ſcilicet Beatorum Apiani Epifcopi, Luxorij, Ciſelli, Camerini martyrum, quæ in latere dextro Eccleſiæ in ſacello, & altari ſancto Apiano dicato ſunt poſita, teſtatur tabula marmorea in eodem altari anno Domini 1583. reſpoſita. cum alia tabula plumbea vetuſta, in antiqua ara cum dictis Reliquijs inuenta cum huiuſmodi inſcriptione, videlicet: Anno Domini MCIII. indiſigne 10. Calendis Maij recondita ſunt in hoc loco oſſa B. Apiani Epifcopi, & Conſiſſori, & Beatorum Martyrum Luxorij, Ciſelli, & Camerini, translata olim per Luitprandum Longobardorum Regem à partibus Sardinie, & allata in hoc monaſterium, quod vocatur Cælum aureum. D. Marcus Dei Leuita ſcripſit hoc Epitaphium. Altor Albrecht.

rum cuſtodes, in oratorio, ſive ſacello, quod eſt inter Eccleſiam, & monaſterium ſubtus altare conditum, eodem oratorio validiſſimis cratibus ferreis, portis item ferreis, & repagulis munito, quæ nunc etiam extant, & viuuntur: quo in loco per annos circiter quadraginta Sacra pignora quieuerunt. Verum ob inſigne miraculum patratum concurrente nimia multitudine populorum, ob loci anguſtiam iterum loco motum, & in ampliorem, & commodiorem delatum, tandemque ob metum, ne à Gallis, aut alijs furto, aut vi raptum extra Italiam portaretur, ſub terra tumulis altè deſoſis, cum Reliquijs S. Boetij Seuerini in eadem Eccleſiâ quieſcentibus abſconditum, ante ſacellum beatorum Baſilij, & Florentij, quod nunc S. Apiani dicitur, ſub cella Abbatis, & ſub lapide ſignato, quam ob cauſam Galli Papiam ad Beatiffimi Patris Reliquias venerandas accedentes, ante omnia inquirere ſolent, vbi fit cella Abbatis, & lapis ſignatus, quod ex antiqua traditione apud illos perſeruatum ſit, ſub eadem cella corpus S. Auguſtini reſpoſitum eſſe, quod quoniam tempore acciderit, non vna eſt ſcribentium ſententia. Sed ſi vera ſunt, quæ Guilielmus Maibeburienſis, in lib. de Regibus Anglorum, & ex illo Baronius tomo ſecundo ſub anno 1027. & alij comminifcuntur de brachio S. Auguſtini ab Egelnoto Cantuarie Archiepiſcopo Papiæ empto, & Conuentriam delato, neceſſe erit affirmare, non tempore Caroli magni occultatum, vt nonnulli autumant, ſed longè poſtea, nempe circa annum 1100. quandoquidem ab illo tempore, ac deinceps in monaſterij monimentis, quæ apud nos manent, nihil amplius de hoc ſcriptum inuenitur. Sed neque autor Chronicæ Brixiensis, quem recentiores ſequuntur, de hoc decernit: ſed ſolum inquit, illud ex arca leuatum ſub terra fuiſſe abſconditum, ob timorem Gallorum, qui non ſemel, nec ſolis temporibus Caroli magni in Italiam irruerunt.

Præter Reliquias verò B. Patris Auguſtini condita ſunt in eadem Eccleſiâ ſex corpora Sanctorum, quæ cum eiſdem Reliquijs ex inſula Sardinie Papiam fuerant translata, ſcilicet Beatorum Apiani Epifcopi, Luxorij, Ciſelli, Camerini martyrum, quæ in latere dextro Eccleſiæ in ſacello, & altari ſancto Apiano dicato ſunt poſita, teſtatur tabula marmorea in eodem altari anno Domini 1583. reſpoſita. cum alia tabula plumbea vetuſta, in antiqua ara cum dictis Reliquijs inuenta cum huiuſmodi inſcriptione, videlicet: Anno Domini MCIII. indiſigne 10. Calendis Maij recondita ſunt in hoc loco oſſa B. Apiani Epifcopi, & Conſiſſori, & Beatorum Martyrum Luxorij, Ciſelli, & Camerini, translata olim per Luitprandum Longobardorum Regem à partibus Sardinie, & allata in hoc monaſterium, quod vocatur Cælum aureum. D. Marcus Dei Leuita ſcripſit hoc Epitaphium. Altor Albrecht.

TVM.
membrorum, ſeparatione
& derogatione inſtruo
centiare. Si quo ex
ſperit indignationem Om
Petri, & Paſſi apoſtolum
Datum Romæ apud ſan
tionis Damiani 1107. p
tatis noſtri anno 1. ſignat
arum concordie, ac le
um canonici Lateranen
& quietam poſſeſſionem
cum, caſtorum, & ſeculo
terium habebat, exceptis
ſeſſionibus Zocæ, & Pola
nt, & in præſentiarum ob
ſterij ſecularium, & vaſſa
rijs monaſterij Præpoſiti
quis, & veris domini ag
Sanctorum Apoſtolo
uum canonem in ſignum
in Eccleſiâ Dni Petri in
apſotide, & canonici ſol
ter Leonem X. Abbati cõ
Pius V. Collegio Papiæ à
extincto titulo Abbatiã
in nunc poſſidet.
In Cælo aureo plures al
iſcopatu Papienſi non ab
ſoluitas habet, quæ vel per
vel per clericos ſeculari
canonicos præſentidos reg
canonem eidem ſoluitur
uarum Catalogus ex Põ
ngobardorum priuilegijs
videlicet:
re in Citadella Papiæ, po
terio contigua, quæ regat
dis dicti monaſterij. Eccle
ſiæ & Feſicis terre Lun
per vnum canonem re
ochialis S. Germani terre
S. Mariæ Grainette, & S.
regitur quandoque per ec
monaſterio annuum cano
cere albæ. Eccleſiâ pauc
cum ſibi ſubiectis, & vni
Galbera, & S. Petri, & Pol
gi, quæ ſunt de iure panno
ſis. Hæc omnes in Epifco
ediolanenſi Eccleſiâ S. Se
Eccleſiâ S. Iuliane de Ca
tini de Gerenzano.
uocomenſi Eccleſiâ ſancti
ate, ſanctæ Mariæ de Ho
ſancti Petri de Luero, qua
nem trium librarum cere
In Epif

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Beatorum item Martyrum Marci, & Robustiani, quæ in altari posito in latere sinistro Chori prope turrim campanariam eiusdem Martyribus dicato conduntur, quæ de anno 1568. ex vetusto altari in aliud recens conditum sunt translata. ac tandem corpus Beati Severini Boëtij Romæ Senatoris, & martyris, de quo libro primo dictum fuit.

VII.

Pater Reliquias Sanctorum quiescit in eadem Ecclesia corpus piissimi Regis Luitprandi illius restitutoris, & monasterij primi fundatoris, cuius erat sepulchrum marmoræ, quatuor columnis subnixum in latere sinistro Ecclesie in pila siue parastata, quæ arcum maiorem prope chorum sustinet, cum Epitaphio inscripto, quod sepulchro ante aliquot annos everso, & cineribus Luitprandi ex Sacri Tridentini Concilij decretis sub terra defossis, quia perierat, ne perpetuo periret hoc loco restituendum curauit, sic:

Flauius hoc tumulo Luitprandus conditur, olim Longobardorum Rex inclitus, acer in armis, Et bello victor, Sutriumq; Bononia firmant Hoc, & Ariminum, nec non inuicta Spoletis Mænia, namque sibi hoc subiecit fortior armis. Roma suas vires iam pridem milite multo Obsessa exaruit, deinceps tremuere feroces Vsq; Saraceni, quos dispulit impiger ipso, Cum premerent Gallos, Carolo poscente nauari. Vngarus à solo hoc adiutus, Francus, & omnes Vicini grata debebant pace per omnes. Rege sub hoc fulsit, quod mirum est sancta, frequensq; Religio, ut recolunt Alpes, Ecclesia quarum Hunc habuit vincente ipso, & prae grandia templa, Qua viuens struxit, quibus & sanctus in Orbe Semper, & æternum iustitiam secula cuncta, Prasipue Petro coelesti hac sede locata Clamigeri, statuit carlo quam prouidum auroo. Augustinum ubi hac aliande abduci eodem Ab Rege, & cuius doctrina Ecclesia fulget.

Porro in eadem parastata, siue pila, cui dictum sepulchrum nitabatur, est aliud Epitaphium antiquissimum, quod supra libro primo memorauimus in proxime narrata canoniceorum eiectione abrasum, sed Regij Senatus mandato sic, ut prius fuerat, ad vnguem restitutum.

LUITPRANDVS LONGOBARDORVM REX INCLITVS OB DIVI AVGVSTINI TRANSLATVM CORPVS TEMPLVM HOC SIMVL, ET ABBATIALE COENOBIVM CANONICIS REGVLARIBVS CVM DOTE INSTAVRAVIT. ANNO SAL. 723.

Perunt in eiusdem Ecclesie vestibulo tumulatam præclarissimam matronam, & vatem, Boëtij Seuerini coniugem, Elpim nomine, Messana Siciliz vrbe genitam, & Faustina Tertulli Romani Patricij, Sanctique Placidi matris sororem,

quæ ob mariti amorem à Theodorico apud Ticinum relegati, patria relicta Papiam pergens, sibi defuncta est. cuius sepulchro sequens Epitaphium fuerat insculptum:

Elpis dicta sui Sicule regionis alumna, Quam procul à Patria coniugis egit amor. Quæ sine massa diet, nox anxia, stibulo hora, Cumq; viro salum spiritus vnu erat. Lux mea non clausa est, soli remanente marito: Maiorq; animæ parte superstes ero. Porticibusq; sacru iam vni peregrina quiescit, Iudicij æterni testificata thronum. Neve manus violet dustum, ne forte ingala Hac iterum capiat iungere membra cinis.

Hæc auctores, qui scribant ex R. S. Petri in Cælo aureo canonicis ante prædictam reformationem prodijisse Anselmum, & Gualam de Bicherijs S. R. E. presbyteros Cardinales, quod & Onuphrius, & Ciaconius in Vitis Pontificum confirmant, Gulielmum quoque Burdegalenis Archiepiscopum, Landulphum Episcopum Alesensem, Oberum, Bernardum, Laphrancum, Alphamum Papienses, Octavianum Saonensem, & Modestum Abbatem montis Sion, ubi monasterium Abbatiale canonicorum antiquitus fuisse monstrauimus lib. 2. cap. 41. At post reformationem ex eodem Collegio acceptimus R. Patrem D. Ambrosium ex Comitibus Albonsensium, qui scripsit librum introductorium in Chaldaicam, Syriacam, atque Armenicam, & decem alias linguas, characterum differentium Alphabeta circiter quadraginta, & eorundem inuicem conformationem, cui paucos similes tot linguarum eruditione instructus Orbis noverit, qui que primus in Gymnasio Bononiensi mandato Leonis X. linguarum Syriacæ, Chaldaicæque, scholam aperuit teste Genebrardo in Chronologia sub anno 1515 ex eodem quoque habuimus Marcum Coriarium in omni genere disciplinarum doctissimum, qui multa edidit in Catalogo Scriptorum nostræ congregationis censenda, Ioannem Papiensem monasterij Prepositum, qui ipsius monasterij Chronicam magno labore colligit, cui multum debemus, Archangelum Pellissonum, & Theodosium ex Comitibus de Ronescalla loci Prepositos, & totius congregationis Rectores Generales, quorum posterior ipsam monasterium in fabricis multum locupletauit.

De septem monasterijs sanctorum Sebastiani Bugella, Ioannis Baptistæ Ancona, Modestini Bonuenti, Petri Aretini, Matthei Dertona, Trinitatis Mutina, Caserui Tolentini, partim nuper fundatis, partim nostræ congregationis curis.

Nono 1503. congregatum fuit Capitulum Generale Placentiæ, in quo quidem electi fuerunt Rector Generalis R. P. D. Gabriel Viceominus, & Visitatores D. Angelus Placentinus, D. Alexius Vercellensis, D. Iacobus Cremonensis, & D. Iohannes Nouricensis. Hoc autem anno Alexander VI. Pontificatus annos vnde decem, dies sexagesimus est die 28. Augusti, vacauit Sedes Pontificia, postea die 21. Sept. Cardinales electi in Pontificem Franciscum Piccolominiensem, qui Pius III. fuit appellatus: qui sedem Pontificiam vixit sex diebus, & factis concessis decretis decem diebus prima Nouemb. electus Innocentius de Roncre Sixti IV. nepos, & Cardinalis Episcopus Ostiensis, & Iulius II. nuncupatus. Anno 1504. Capitulum Generale Placentiæ Rector Generalis R. P. D. Albertus Veronenis, Visitator D. Andreas Mediolanensis, D. Marcus Veronenis, D. Felix Cremonensis, & D. Iohannes Maria Nouricensis. Hoc anno fundatum est monasterium S. Sebastiani oppidi Bugellæ, in Episcopatu Vercellensi, per Illustrissimum D. Stephanum de Ferrerijs S. R. E. Cardinalem, & Episcopum Vercellensem, filium Domini Sebastiani Ferrerij nobilis Vercellensis equitis, & Illustrissimi Regis Galliarum in Ducatu Mediolanensi consiliarij, quod de proprijs bonis fundationis eccitauit, & dotauit, ad constituendum in illo collegium canonicorum nostræ congregationis eorum auctoritate ordinaria vniuit Priorem SS. Thomæ, & Bernardi de Campillio Vallis Adami suæ Dioc. Et quia de validitate institutionis, & vniouis perdidit curam, & auctoritas huiusmodi, Illustris, & strenuus episcopus D. Sebastianus memoratus omnium prædictorum confirmationem à Sede Apostolica impetravit, acceptis bullis hoc eodem anno Noni